

David Rodríguez

VICEDEGÀ DEL COL·LEGI DE TREBALL SOCIAL DE CATALUNYA

“La DGAIA ha oblidat la prevenció i s’ha centrat en les places dels centres”

MARTA RODRÍGUEZ CARRERA
BARCELONA

David Rodríguez, escollit fa poc vice-degà del Col·legi de Treball Social de Catalunya, alerta de les mancances del sistema de protecció a la infància i defensa una reforma estructural de la direcció general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). Actual director del centre L'Oliver per a menors víctimes de tràfic de la Fundació Idea, explica el cas d'un nen de cinc anys que li va trencar esquemes, perquè malgrat el maltractament que havia patit volia tornar a casa. “Digue-li al meu pare que em pegui poquet per poder tornar a casa”, recorda que li va demanar.

Com reben els professionals aquests nous vents de canvi?

Una de les nostres reivindicacions és que es facin canvis en el currículum, perquè cap dels professionals que intervenim en el sistema de protecció tenim cap mena d'especialització en infància. No tothom té capacitat ni formació per copsar degudament els indicadors de risc. A més, ens falten coneixements d'altres disciplines: la capacitat jurídica per conèixer el marc legal que tenen els nanos, la de poder acompanyar emocionalment no només els infants sinó també les seves famílies... Si algú n'ha d'agafar les regnes ha de ser l'administració.

Què reclama a la conselleria de Drets Socials?

Ens agradaria que es fixessin els temps d'espera dels casos, que els professionals tinguin assessorament jurídic per fer propostes adequades de mesures de protecció i que no es demorin en el temps. O que es garanteixi un sistema de queixa de les famílies perquè siguin escoltades i es tinguin en compte les seves opinions.

On i qui detecta el risc?

Si és una situació que poden gestionar des dels serveis socials, se cita les famílies, se'n fa un seguiment amb les escoles, etc. Quan hi ha un nivell mitjà o alt de risc és quan tenim un cul d'ampolla, perquè tot va parar a una única porta d'entrada, la Unitat de Detecció i Protecció del Maltractament Infantil (Udepmi), que deriva els usuaris als serveis especialitzats per elaborar plans de treball per a les

famílies. Aquí hauriem de plantejar-nos si tots els serveis socials poden fer el seguiment com l'haurien de fer.

Des dels serveis socials denuncien que els ocupa l'emergència social.

Sí, i tot plegat provoca una llista d'espera, i quan sorgeix una urgència passa davant dels casos lleus. I que passi davant no només vol dir ajornar un cas, sinó una càrrega de feina brutal, perquè suposa fer un informe, citar la família, engagar un engranatge que moltes famílies no entenen, perquè no hi ha temps per explicar bé què vol dir desemparament o per fer-los veure que la criatura estarà un temps separada, però que es farà tot el possible per solucionar-ho.

¿El sistema de protecció dels menors ha oblidat la prevenció?

La protecció als infants comença

“L'objectiu és que els menors surtin com més aviat millor dels centres”

molt abans i continua molt després dels centres i, en canvi, tenim focalitzat el sistema i la DGAIA en les places residencials. Tenim infradotats els serveis socials bàsics i els serveis especialitzats –de seguiment de famílies i de detecció de violència– que posen el focus en el risc.

¿Es retiren tuteles per ser pobre o migrant?

No, aquests no són factors per retirar tuteles. Ara bé, és molt més probable que en un context de pobresa o de situació d'irregularitat s'acabin generant circumstàncies que es poden catalogar de desemparament. I no pot ser que una qüestió que es resol amb diners i amb més prevenció acabi en el trencament d'una família i la retirada del menor. És important treballar com un artesà en els aspectes preservats d'aquestes famílies, que

no ho han sabut fer millor però que estimen els fills.

Menys del 20% dels menors dels centres tornen a casa, però quants dels 5.000 ingressats es podrien mantenir a casa?

L'objectiu principal quan un entra en un centre és que en surti com més aviat millor. Penso que hem d'observar els infants i les famílies com uns actors més de solució. Necessitem que les famílies es refinin dels professionals.

Què es podria canviar als centres?

Crec que és un exercici fonamental que les famílies entrin al centre. Hem d'humanitzar la DGAIA, perquè no tenim una eina per calibrar les relacions d'afecte. Els nens que s'atenen han d'estar protegits i també ser feliços. —

MARC ROVIRA